

Budovat mosty v dialogu s těmi, kdo mají jiné smýšlení

17. a 18. ledna 2023 se konalo tradiční setkání „Dny pastoračních otázek v Castelldaura“ s heslem „Víra v diskuzi o kultuře“. Přibližně stovka kněží z Katalánska se zamýšlela nad dialogem mezi vírou, rozumem a kulturou. Vystupující vzpomněli na zemřelého emeritního papeže Benedikta XVI. a jeho velký intelektuální přínos na poli dialogu mezi vírou a rozumem.

27.10.2023

Všechna vystoupení poukazovala na důležitost solidní intelektuální formace nutné k poznání společnosti, v níž žijeme, a k tomu, abychom se uměli postavit výzvám, jež ona předkládá. Analyzovaly se základní rysy moderní společnosti a jeden z důležitých závěrů těchto dní byla nutnost solidní formace, která dokáže odpovědět na výzvy, jež současná společnost předkládá.

Kulturní proudy v moderní době

První příspěvek přednesl Mariano Fazio, pomocný vikář Opus Dei, který hovořil o současných kulturních proudech v nejširším rámci moderní doby. Stručně zmínil charakteristické črty současné kultury spojené s genderovou ideologií, transhumanismem, hlubinnou

ekologií a kulturou woke nebo kulturou rušení. Podle Fazia je celá moderní doba bojem mezi dvěma tábory: pro nebo proti sekularizaci.

Ve svém projevu varoval před jistou nostalgií, která by mohla svádět ty, kdo považují středověk za údajný zlatý věk církve. Varoval, aniž by opominul tolik pozitivních věcí středověkého světa, že ne vždy uměl správně interpretovat evangelijní výrok: „dávát císaři, co je císařovo, a Bohu, co je Boží“.

V tomto smyslu uvažoval, že na sekularizaci, která začala v pozdním středověku a chápala se jako deklerikalizace, je třeba se dívat pozitivně. Dále se zamýšlel nad průběhem sekularizace ve věku osvícenství. Řekl, že důsledkem novověké a současné sekularizace, která přinesla pozitivní deklerikalizaci, byl nežádoucí laicistický postoj, jenž není v souladu

s harmonií, jež má existovat mezi přirozeným a nadpřirozeným světem. Tyto světy jsou sice odlišné, ale nesmí se oddělovat. Mariano Fazio připomněl, že nadpřirozený pohled musí vzít na správném místě do úvahy autonomii přirozenosti. Prává sekularizace by byla to, co někteří lidé nazývají „zdravou laickostí“ - jak to i učinil Benedikt XVI. - nebo laickostí pozitivní, na rozdíl od excesů laicismu.

V takzvané „diktatuře relativismu“, slovy Benedikta XVI., je hlavní obětí pravda. Otec Mariano naznačuje, že východiskem z této diktatury - novodobé krize - je dialog mezi rozumem a vírou, protože „musíme překonat scientistický pohled“. Z tohoto důvodu dodal, že „při pastorači, která je nám vlastní, je třeba vést lidi k přemýšlení, neboť tak můžeme dospět k pravdám, jež orientují samotný život“.

Když byl otázan na příspěvek emeritního papeže Benedikta XVI. a papeže Františka, podělil se s názorem, že oba dva pontifikáty se mohou „spojit, pontifikát emeritního papeže Benedikta XVI., který byl intelektuálnější, a pontifikát papeže Františka, který je sociálnější“. A že každý z nich potřebuje druhého, neboť uvádíme do život jednu Pravdu. Nakonec vyzval k „hledání styčných bodů, stavět mosty s těmi, kteří smýšlejí jinak, a tak vést dialog“.

Používání laskavého rozumu

Ignasi Fuster, děkan Filosofické fakulty Katalánska, druhý řečník konference, předložil argumenty pro používání laskavého rozumu, který dává smysl velkým otázkám člověka. V tomto smyslu dodal, že „velcí myslitelé nejsou velcí řečníci, ale reagují na dobu a otázky, jak to dělal svatý Augustin v krizi své doby, svatý

Tomáš, který poukazoval na nádheru pravdy, nebo svatý Jan Pavel II.“

Také řekl, že „se nacházíme v době apostázi: náboženské, která se projevuje ateismem; biologické; a odpadnutí od původu, podle něhož není třeba myslet nebo se věří, že myšlení svět nepřetváří. Čelíme krizi spekulativního rozumu tváří v tvář instrumentálnímu rozumu“, který vládne ve společnosti. Proto také navrhuji, že „je nutné hledat jistoty, v tichosti je bránit, svědčit životem, který je svědectvím krásy, a umět žít v toleranci a respektu k různým názorům“.

Debata, která následovala po prezentacích prvního dne, dospěla k závěru, že neměnitelných pravd není mnoho a musí být jasně formulované, a že je třeba budovat mosty k jejich předávání.

„Je třeba si důkladně osvojit křesťanskou víru“

Znovu objevovat novost hlásání evangelia, to byla jedna z hlavních myšlenek referátu Mons. Francisca Conesa, biskupa ze Solsony.

Na otázku jak žít víru v pluralitní společnosti poznamenal, že „ji nemůžeme žít stejným způsobem jako před 40 nebo 50 roky. V současné době je třeba si důkladně osvojit křesťanskou víru založenou na modlitbě; formace ve víře musí být důkladná a musí brát do úvahy intelektuální, pastorační, lidské i duchovní aspekty, protože pokud tuto formaci nemáte, budete asimilováni dominantní kulturou. Je třeba křesťanů, kteří žijí svou víru v jednotě s církví, protože je nezbytné kráčet společně“.

Mons. Conesa v této části konference dále řekl, že „církev kráčí se společností k plnosti pravdy a proto musí vést s partnerem dialog“. Tento dialog označil za otevřený pro

každého, aniž by se upadalo do fundamentalismu nebo relativismu. „Styl, jakým představujeme víru, je důležitý - zdůraznil - a je třeba respektovat svědomí druhých a jednat otevřeně a s empatií,“ protože víra roste s přitažlivostí, ne vnucováním. Z toho důvodu, na závěr svých myšlenek, „musíme jít k jádru evangelia a neztotožňovat křesťanské poselství s prvky, jež jsou druhořadé.

Důležitost četby klasiků

José María Torralba, jeden z posledních řečníků, profesor Morální a politické filosofie na Navarrské univerzitě, uvažoval o tom, jak je důležité zařadit do svého osobního a vzdělávacího plánu četbu klasiků a dobrých knih.

„Když se čte, lépe se porozumí výzvám současné kultury a čtenář se uvádí do světa moudrosti,“ řekl profesor Torralba. A dodal, že

„žijeme ve společenském prostředí, kde mladí lidé jsou ochuzeni o intelektuální debaty, nehovoří o důležitých tématech jako je svoboda,“ které se nastolují při dobré četbě. Proto obhajoval nutnost „změny vzdělávání a přechod od modelu pasivního, který znamená naslouchat, k modelu aktivnímu, který vede k četbě. Druhý model je způsob, jak uvádět mladé lidi do kultury“.

Podle Torralby „se dá říci, že druh křesťanství, který se žije v prostředí středomořském, je křesťanství mravoučné. Pro mnohé je důležitá nebo podstatná morálka, to, co znamená být dobrým člověkem“. Profesor Torralba řekl, že je to redukce a zjednodušení, které vede k nedostatku zájmu o studium a poznání a tedy k neúčasti v diskuzích o kultuře. Zasazoval se o to, aby se využívaly příležitosti, které nabízí literatura, protože se tím rozšiřují

horizonty a vytváří se prostor pro naději.

Dny Castelldaury, místo setkávání intelektuálů

Dny Castelldaury zahájil Lluís Tusquellas, ředitel Kněžského centra Rosselló, pořádajícího subjektu, který vysvětlil, že Dny jsou „místem setkávání intelektuálů už 58 let, kde se probírají aktuální témata mající podpořit naši kněžskou práci, obnovit naši průpravu a prožívat bratrství mezi námi knězi“. Dále připomněl myšlenku svatého Jana Pavla II., která je nosným tématem tohoto roku: „Víra, která se nestane kulturou, není plně přijata.“

Ignasi Font, vikář Opus Dei pro Katalánsko a Andorru, vyjádřil ve svém vystoupení velkou vděčnost emeritnímu papeži Benediktu XVI. „za četné texty učitelského úřadu, které nám předal a v nichž se zabýval tématem, jež je předmětem

reflexe těchto dní, velkou výzvou,
kterou pro katolickou víru
představuje mohutné urychlování
současné kultury“.

pdf | dokument generován automaticky
z [https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/
budovat-mosty-v-dialogu-s-temi-kdo-
maji-jine-smysleni/](https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/budovat-mosty-v-dialogu-s-temi-kdo-maji-jine-smysleni/) (04.08.2025)